

שבת פרשת נצבים, כ"ח אלול, ה'תשכ"ח

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְלֹכֵן שָׁיף יִתְכַן וְצָרִיף לְהִיּוֹת עֲנִיָן הַתְּשׁוּבָה גַם בְּצַדִּיקִים,
 2 שְׁאֲצֻלָּם לֹא שָׁיף עֲנִיָן הַתְּשׁוּבָה עַל עֲוֹנוֹת כּוֹ', פִּי כְמוֹ כִלְלוֹת
 3 הַמִּצְוֹת גַּם הַצִּיּוּרִי וְהַנְּתִינִית כַּח' עַל עֲנִיָן הַתְּשׁוּבָה הוּא
 4 מִבְּחִינַת "אֲנָכִי" (כִּלְשׁוֹן הַכְּתוּב בַּהַמְשָׁךְ הַפְּסוּק "כִּי הַמִּצְוָה הַזֹּאת"
 5 אֲשֶׁר אֲנָכִי מְצַוֶּה), וְיִתְרָה
 6 מְזָה, לְעִנִּיָן "אֲנָכִי" יֵשׁ שִׂיכוֹת
 7 מִיּוֹחֶדֶת לַתְּשׁוּבָה, יוֹתֵר מִשָּׂאֵר הַמִּצְוֹת
 8 שֶׁהָרִי בְּעִנִּיָן הַתְּשׁוּבָה נֶאֱמַר
 9 שְׁתִּי פְּעָמִים "אֲנָכִי", כְּמוֹ
 10 שְׁפָתוֹב³⁵ נִבְּוֹאָת יִשְׁעִיה אֲנָכִי
 11 אֲנָכִי הוּא מוֹחָה מוֹחַק פְּשָׁעֶיךָ
 12 (עַל-דֶּרֶךְ מַה שֶּׁנֶּאֱמַר³⁶ אֲנָכִי
 13 אֲנָכִי הוּא מְנַחֵמְכֶם שֶׁגַם בְּעִנִּיָן
 14 זֶה נֹאמֵר פְּעָמִים "אֲנָכִי"), לְמַעְלָה
 15 מִמִּתַּן-תּוֹרָה (שְׂבוּ נִיתֵן הַצִּיּוּרִי
 16 עַל כְּלָלוֹת הַמִּצְוֹת) שְׂבוּ
 17 נֶאֱמַר "אֲנָכִי" פְּעַם אַחַת³⁷,
 18 בַּתְּחִילַת עֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת, "אֲנָכִי ה'
 19 אֱלֹהֶיךָ..." וְהִינֵנו, שְׁבַחֲחִינַת
 20 "אֲנָכִי" שֶׁנֶּאֱמַר גְּבִי תְּשׁוּבָה
 21 הוּא בְּבַחֲחִינַת מְקִיף כּוֹ'³⁸.
 22 וְכִמוֹ-כֵן שָׁיף גַּם עֲנִיָן
 23 הַתְּשׁוּבָה כְּמוֹ כִלְלוֹת עִנִּיָן הַמִּצְוֹת
 24 בְּעוֹלָם הַמַּעֲשֶׂה דוֹקָא, הַיּוֹם
 25 לְעֵשׂוֹתָם (כִּפִּי שֶׁנִּרְמַז בַּפְּסוּק זֶה
 26 עֲצֻמוֹ אֲשֶׁר אֲנָכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם),
 27 פִּי דוֹקָא בְּעוֹלָם הַיָּהּ שֶׁהוּא
 28 קוֹדֵם הַבְּרוּר כּוֹ', וְהַטּוֹב וְהָרַע
 29 מְעוּרְבִים יַחַד יָכוֹל לְהִיּוֹת עֲנִיָן
 30 הַתְּשׁוּבָה בְּאֹפֶן שְׁבַשְׁעָתָא
 31 תְּדָא³⁹ בִּשְׁעָה אַחַת (וּבְרַבְעָה אַחַד)
 32 מִתְּהַפֵּף מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה
 33 כּוֹ' (אֲבָל בְּעוֹלָם הַבַּיִת יֵשׁ לְכָל עִנִּיָן
 34 אֶת הַהִגְרָה הַמִּיּוֹחֶדֶת לוֹ וְאֵין שֵׁם
 35 תְּעוּבָת טוֹב וְרַע, וְכַמְבוּאֵר בַּחֲסִידוּת
 36 שֶׁמִּטְעַם זֶה שֶׁלְּמַעַל אֵין עִירוּבֵי
 37 דְּבָרִים וּבַחֲנִינוּת, לְמַלְאִכִּים יֵשׁ עֲבוֹדוֹת
 38 קְבוּעוֹת וְחַמְנָה מִיכָאֵל הַעוֹבֵד מֵאֵהָבָה
 39 לֹא מִחֻלִּיף עֲבוֹדוֹת לִידוּאָה וְכֵד', וְלֹכֵן
 40 גַּם לֹא יְכוּלָה לְהִיּוֹת עֲבוֹדַת הַתְּשׁוּבָה
 41 עַל יְדֵי נִשְׁמוֹת בְּגֵן עֵדֶן אֱלָא רַק לְמַטָּה

בְּעוֹלָם הַזֶּה) וְהִינֵנו לְפִי שְׁבַעֲוֹלָם הַיָּהּ
 הַסּוֹכְבֵי-כָל-עֲלֵמִין עַל-יְדֵי קִיּוּם הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת⁴⁰.
 וְעַל זֶה נֶאֱמַר לֹא נִפְלְאָת הִיא מִמֶּךָ וְלֹא רַחֲקָה
 הִיא. וְהָעִנִּיָן בְּזֶה, דְּהִנְהָ "נִפְלְאָת"
 וְ"רַחֲקָה" קָאִי עַל ב' הַבְּחִינּוֹת 'עֲתִיק' וְ'אֲרִיף'.
 "נִפְלְאָת" קָאִי עַל בְּחִינַת 'עֲתִיק', כִּידוּעַ שְׁבַחֲחִינַת
 'עֲתִיק' נִקְרָא בְּשֵׁם פְּלֵא עֲלִיּוֹן, שְׁזָהוּ מִצַּד
 הַרְחִיקוּךָ בְּאֹפֶן שְׁבַאֲיִן-עֲרוּף, שְׁלֹכֵן נִקְרָא בְּשֵׁם
 'עֲתִיק', לְהִיּוֹתוֹ נִעְתָּק וְנִבְדָּל לְגַמְרֵי. וְ"רַחֲקָה"
 קָאִי עַל בְּחִינַת 'אֲרִיף', שְׁעַם הִיּוֹתוֹ לְמַעְלָה
 מִהַעוֹלָמוֹת, הָרִי הוּא עַל-כָּל-פְּנִים מְקוֹר אֲלֵיהֶם,
 וְהִינֵנו, שֶׁהוּא בְּבַחֲחִינַת רִיחֻק שְׁבַעֲרָף. וְעַל-דֶּרֶךְ
 מַה שְׁפָתוֹב⁴¹ אֲמַרְתִּי אַחְכָּמָה וְהִיא רַחֲוָה
 מִמְּנִי, דְּקָאִי עַל הַחֲכָמָה הַנְּעֻלְמָה שֶׁהִיא 'חֲכָמָה
 בְּעוֹלָמוֹת) אֲבָל הַרְחִיקוּךָ וְהַפְּעֵר הוּא

(35) ישע"י (מג, כה. 36) שם נא, יב. 37) יתרו כ, ב. ואתחנן ה, ו. 38) ברשימת ההנחה צויין: חסר קצת. - ולהעיר מהמבואר בדרושים שבהערה 9, שאנכי שנאמר במצות התשובה הוא בחי' עתיק. 39) זח"א קכט, סע"א. 40) ראה סהמ"צ להצ"צ שם (מ, א). לקו"ת פינחס עה, סע"ב ואילך. 41) קהלת ז, כג.